

Προτεινόμενες Λύσεις
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1. α. Λάθος , β. Σωστό , γ. Σωστό , δ. Λάθος , ε. Σωστό A2. γ. A3. β.

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B1. α. Ο Κρατικός Προϋπολογισμός είναι ένας λογαριασμός που περιέχει όλες τις δαπάνες που προβλέπεται να γίνουν από το Κράτος μέσα σε ένα έτος και όλα τα έσοδα που προβλέπεται να εισπράξει το Κράτος κατά το ίδιο έτος. Ο κρατικός προϋπολογισμός δείχνει με μεγάλη λεπτομέρεια τον τρόπο με τον οποίο κατανέμονται οι δημόσιες δαπάνες στους διάφορους τομείς της οικονομίας καθώς επίσης τις πηγές από τις οποίες εισρέουν τα έσοδα προς το Δημόσιο. Η κατανομή των δημοσίων δαπανών και η επιβολή φόρων δείχνει και την οικονομική πολιτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση, γι' αυτό και ο κρατικός προϋπολογισμός είναι μια περιεκτική και σύντομη έκφραση της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής.

β. Ο κρατικός προϋπολογισμός συντάσσεται από το Υπουργείο των Οικονομικών με βάση την κυβερνητική πολιτική και τους στόχους που θέτει η κυβέρνηση. Στη συνέχεια ο προϋπολογισμός κατατίθεται στη Βουλή για να ψηφιστεί. Μετά την ψήφισή του οι αρμόδιοι φορείς (υπουργεία κτλ.) προβαίνουν στην υλοποίησή του.

γ. Υπάρχει μια γενική, αλλά εσφαλμένη εντύπωση ότι ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος, δηλ. τα έσοδα να είναι ίσα με τις δαπάνες σε κάθε χρονική περίοδο. Η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη. Καμία οικονομική λογική δεν υπαγορεύει εξίσωση δαπανών και εσόδων. Ο προϋπολογισμός του Κράτους μπορεί να είναι πλεονασματικός, δηλ. τα έσοδα να υπερβαίνουν τις δαπάνες, ή ελλειμματικός, δηλ. οι δαπάνες να υπερβαίνουν τα έσοδα. Φυσικά, μπορεί να είναι ισοσκελισμένος.

δ. Η κατάσταση του προϋπολογισμού θα εξαρτηθεί από τη γενική οικονομική συγκυρία και από την οικονομική πολιτική που η κυβέρνηση θέλει να εφαρμόσει. Αν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι αυξημένη, τότε ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ελλειμματικός, γιατί η διαρροή δαπάνης που γίνεται με την επιβολή φόρων και που τείνει να μειώσει το εθνικό εισόδημα πρέπει να αντισταθμιστεί με τη δημιουργία μεγαλύτερης δαπάνης από το κράτος μέσω των δημοσίων δαπανών (π.χ. για επενδύσεις), ώστε το εισόδημα να αυξηθεί και να αποφευχθεί, όσο γίνεται, η ύφεση. Αντίθετα, σε περιόδους μεγάλης απασχόλησης και αυξανόμενων τιμών, ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι πλεονασματικός, για να μειωθούν οι πληθωριστικές τάσεις. Σε πολλές περιπτώσεις η μείωση δαπανών, λόγω της φύσης τους, όπως, για παράδειγμα, οι δαπάνες για την παιδεία ή την εθνική άμυνα, είναι δύσκολη. Σ' αυτήν την περίπτωση η πλεονασματικότητα του προϋπολογισμού πρέπει να προέλθει από αύξηση των εσόδων.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

	2000	2001	2002
P	20	24	32
Q	5.000	5.500	6.000
Α.Ε.Π. τρ.τ.	100.000	132.000	192.000
ΔΤ	100	120	160
Α.Ε.Π. στ.τ.	100.000	110.000	120.000
Κ.Κ.Α.Ε.Π. στ.τ.	1.000	1.000	1.000
Πληθυσμός	100	110	120

Αφού, $\Delta T_{2000} = 100$, τότε το έτος βάσης είναι το 2000 και ισχύει $\text{Α.Ε.Π.}_{2000} \text{τρ.τ.} = \text{Α.Ε.Π.}_{2000} \text{στ.τ.}$.

- Άρα, $\text{Α.Ε.Π.}_{2000} \text{τρ.τ.} = 100.000$ ευρώ
- $\text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.}_{2000} \text{στ.τ.} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_{2000} \text{στ.τ.}}{\text{Πληθυσμός}_{2000}} = \frac{100.000}{100} \Rightarrow \text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.}_{2000} \text{στ.τ.} = 1.000$ άτομα
- $\Delta T_{2001} = \Delta T_{2000} + \frac{20}{100} \cdot \Delta T_{2000} = 100 + \frac{20}{100} \cdot 100 \Rightarrow \Delta T_{2001} = 120$
- $\Delta T_{2001} = \frac{P_{2001}}{P_{2000}} \cdot 100 \Rightarrow 120 = \frac{P_{2001}}{20} \cdot 100 \Rightarrow P_{2001} = 24$ ευρώ
- $\text{Α.Ε.Π.}_{2001} \text{τρ.τ.} = P_{2001} \cdot Q_{2001} \Rightarrow 132.000 = 24 \cdot Q_{2001} \Rightarrow Q_{2001} = 5.500$ μονάδες προϊόντος
- $\text{Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_{2001} \text{τρ.τ.}}{\Delta T_{2001}} \cdot 100 = \frac{132.000}{120} \cdot 100 \Rightarrow \text{Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.} = 110.000$ ευρώ
- $\text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.}}{\text{Πληθυσμός}_{2001}} = \frac{110.000}{110} \Rightarrow \text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.} = 1.000$ ευρώ ανά άτομο
- $\text{Α.Ε.Π.}_{2002} \text{στ.τ.} = P_{2000} \cdot Q_{2002} \Rightarrow 120.000 = 20 \cdot Q_{2002} \Rightarrow Q_{2002} = 6.000$ μονάδες προϊόντος
- $\text{Α.Ε.Π.}_{2002} \text{τρ.τ.} = P_{2002} \cdot Q_{2002} = 32 \cdot 6.000 \Rightarrow \text{Α.Ε.Π.}_{2002} \text{τρ.τ.} = 192.000$ ευρώ
- $\text{Α.Ε.Π.}_{2002} \text{στ.τ.} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_{2002} \text{τρ.τ.}}{\Delta T_{2002}} \cdot 100 \Rightarrow 120.000 = \frac{192.000}{\Delta T_{2002}} \cdot 100 \Rightarrow \Delta T_{2002} = 160$
- $\text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.}_{2002} \text{στ.τ.} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_{2002} \text{στ.τ.}}{\text{Πληθυσμός}_{2002}} = \frac{120.000}{120} \Rightarrow \text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.}_{2002} \text{στ.τ.} = 1.000$ ευρώ ανά άτομο

$$\Gamma 2. \bullet \Delta \left(\text{Α.Ε.Π.τρ.τ.} \right)_{2000 \rightarrow 2001} = \text{Α.Ε.Π.}_{2001} \text{τρ.τ.} - \text{Α.Ε.Π.}_{2000} \text{τρ.τ.} = 132.000 - 100.000 \Rightarrow$$

$$\Delta \left(\text{Α.Ε.Π.τρ.τ.} \right)_{2000 \rightarrow 2001} = 32.000 \text{ ευρώ}$$

$$\bullet \Delta \left(\text{Α.Ε.Π.στ.τ.} \right)_{2000 \rightarrow 2001} = \text{Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.} - \text{Α.Ε.Π.}_{2000} \text{στ.τ.} = 110.000 - 100.000 \Rightarrow$$

$$\Delta \left(\text{Α.Ε.Π.στ.τ.} \right)_{2000 \rightarrow 2001} = 10.000 \text{ ευρώ (οφείλεται στην παραγωγή)}$$

$$\bullet \Delta \left(\text{Α.Ε.Π.τρ.τ.} \right)_{2000 \rightarrow 2001} - \Delta \left(\text{Α.Ε.Π.στ.τ.} \right)_{2000 \rightarrow 2001} = 32.000 - 10.000 = 22.000 \text{ ευρώ (οφείλεται στην τιμή)}$$

Γ3. Έτος βάσης το 2002:

Άρα, $\text{Α.Ε.Π.}_{2002} \text{τρ.τ.} = \text{Α.Ε.Π.}_{2002} \text{στ.τ.}$, δηλαδή $\text{Α.Ε.Π.}_{2002} \text{στ.τ.} = 192.000$ ευρώ

$$\text{Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.} = P_{2002} \cdot Q_{2001} = 32 \cdot 5.500 \Rightarrow \text{Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.} = 176.000 \text{ ευρώ}$$

$$\% \Delta \left(\text{Α.Ε.Π.στ.τ.} \right)_{2001 \rightarrow 2002} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_{2002} \text{στ.τ.} - \text{Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.}}{\text{Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.}} \cdot 100 = \frac{192.000 - 176.000}{176.000} \cdot 100 \Rightarrow \% \Delta \left(\text{Α.Ε.Π.στ.τ.} \right)_{2001 \rightarrow 2002} \approx 9\%$$

$$\Gamma 4. \% \Delta \left(\text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.στ.τ.} \right)_{2000 \rightarrow 2001} = \frac{\text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.} - \text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.}_{2000} \text{στ.τ.}}{\text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.}_{2000} \text{στ.τ.}} \cdot 100 = \frac{1.000 - 1.000}{1.000} \cdot 100 \Rightarrow$$

$$\% \Delta \left(\text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.στ.τ.} \right)_{2000 \rightarrow 2001} = 0\%$$

$$\% \Delta \left(\text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.στ.τ.} \right)_{2001 \rightarrow 2002} = \frac{\text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.}_{2002} \text{στ.τ.} - \text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.}}{\text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.}_{2001} \text{στ.τ.}} \cdot 100 = \frac{1.000 - 1.000}{1.000} \cdot 100 \Rightarrow$$

$$\% \Delta \left(\text{Κ.Κ.Α.Ε.Π.στ.τ.} \right)_{2001 \rightarrow 2002} = 0\%$$

Παρατηρούμε ότι το Κατά Κεφαλήν Α.Ε.Π. παραμένει σταθερό. Αυτό σημαίνει ότι το βιοτικό επίπεδο των πολιτών παρέμεινε σταθερό διαχρονικά.

Γ5. Για το έτος 2002 :

$$\bullet \text{Εκροές} = 6.000 \text{ ευρώ} \quad \bullet \text{Εισροές} = 6000 + \frac{30}{100} \cdot 6.000 = 6.000 + 1.800 = 7.800 \text{ ευρώ}$$

$$\bullet \text{Καθαρό Εισόδημα από το εξωτερικό} = \text{Εισροές} - \text{Εκροές} = 7.800 - 6.000 = 1.800 \text{ ευρώ}$$

$$\text{Α.ΕΘ.Π.} = \text{Α.Ε.Π.τρ.τ.} + \text{Καθαρό Εισόδημα από το εξωτερικό} = 192.000 + 1.800 \Rightarrow \text{Α.ΕΘ.Π.} = 193.800 \text{ ευρώ}$$

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. • Αφού η συνάρτηση ζήτησης είναι γραμμική θα είναι της μορφής $Q_D = \alpha + \beta P$ και θα διέρχεται και από τα δύο σημεία ισορροπίας $E(P_1 = 10, Q_1 = 120)$ και $E'(P_2 = 20, Q_1 = 80)$:

$$\begin{cases} 120 = \alpha + \beta \cdot 10 \\ 80 = \alpha + \beta \cdot 20 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha + 10\beta = 120 & \cdot (-1) \\ \alpha + 20\beta = 80 & \cdot 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -\alpha - 10\beta = -120 \\ \alpha + 20\beta = 80 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = 160 \\ \beta = -4 \end{cases} \text{ Άρα, } Q_D = 160 - 4P .$$

Για $P_A = 15$ χ.μ. : $Q_{D_A} = 160 - 4 \cdot 15 = 160 - 60 \Rightarrow Q_{D_A} = 100$ μ.π.

έλλειμμα $= 60 \Rightarrow Q_{D_A} - Q_{S_{2_A}} = 60 \Rightarrow 100 - Q_{S_{2_A}} = 60 \Rightarrow Q_{S_{2_A}} = 40$ μ.π.

• Αφού η συνάρτηση προσφοράς S_2 είναι γραμμική θα είναι της μορφής $Q_S = \gamma + \delta P$ και θα διέρχεται από το δεύτερο σημείο ισορροπίας $E'(P_2 = 20, Q_1 = 80)$ και από το σημείο $(P_A = 15, Q_{S_{2_A}} = 40)$:

$$\begin{cases} 80 = \gamma + \delta \cdot 20 \\ 40 = \gamma + \delta \cdot 15 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma + 20\delta = 80 & \cdot (-1) \\ \gamma + 15\delta = 40 & \cdot 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -\gamma - 20\delta = -80 \\ \gamma + 15\delta = 40 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \gamma = -80 \\ \delta = 8 \end{cases} \text{ Άρα, } Q_{S_2} = -80 + 8P .$$

• Αφού $S_1 \parallel S_2$, τότε θα έχουν την ίδια κλίση, δηλαδή $\delta = 8$. Επίσης, η S_1 διέρχεται από το πρώτο σημείο ισορροπίας $E(P_1 = 10, Q_1 = 120)$ επομένως προκύπτει: $120 = \gamma + 8 \cdot 10 \Rightarrow \gamma = 40$.

Τελικά, $Q_{S_1} = 40 + 8P$.

Δ2. Παρατηρούμε ότι η τιμή ισορροπίας αυξήθηκε ($P: 10 \rightarrow 20$) και η ποσότητα ισορροπίας μειώθηκε ($Q: 120 \rightarrow 80$). Γνωρίζουμε ότι: D σταθερή + $S \downarrow \Rightarrow P_o \uparrow$ και $Q_o \downarrow$. Άρα, η προσφορά μειώθηκε και η καμπύλη της μετατοπίστηκε προς τα αριστερά. Αυτό συμβαίνει όταν **η τεχνολογία χειροτερεύει**.

Δ3. Ισχύει ότι: $Q_{D_2} = Q_{S_{2_A}} \Leftrightarrow 160 - 4P_2 = -80 + 8 \cdot 15 \Leftrightarrow 4P_2 = 40 \Leftrightarrow P_2 = 30$ χ.μ.

"καπέλο" $= P_2 - P_A = 30 - 15 \Rightarrow$ "καπέλο" $= 15$ χ.μ.

Δ4.

